

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (tretia komora)

z 21. októbra 2021 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Justičná spolupráca v trestných veciach – Smernica 2014/42/EÚ – Zaistenie a konfiškácia prostriedkov a príjmov z trestnej činnosti v Európskej únii – Pôsobnosť – Konfiškácia nezákonne nadobudnutého majetku – Hospodársky prospech pochádzajúci z trestného činu, ktorý nebol predmetom odsudzujúceho rozsudku – Článok 4 – Konfiškácia – Článok 5 – Rozšírená konfiškácia – Článok 6 – Konfiškácia majetku tretích osôb – Podmienky – Konfiškácia peňažnej sumy údajne patriacej tretej osobe – Tretia osoba, ktorá nemá právo zúčastniť sa konania o konfiškácii – Článok 47 Charty základných práv Európskej únie“

V spojených veciach C-845/19 a C-863/19,

ktorých predmetom sú návrhy na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podané rozhodnutiami Apelativen sad – Varna (Odvolací súd Varna, Bulharsko) zo 7. novembra 2019 (C-845/19), doručeným Súdnemu dvoru 19. novembra 2019, a z 19. novembra 2019 (C-863/19), doručeným Súdnemu dvoru 26. novembra 2019, v trestných konaniach proti

DR (C-845/19),

TS (C-863/19),

za účasti:

Okrážna prokuratura – Varna,

SÚDNY DVOR (tretia komora),

v zložení: predsedníčka druhej komory A. Prechal, vykonávajúca funkciu predsedníčky tretej komory, sudcovia J. Passer, F. Biltgen, L. S. Rossi (spravodajkyňa) a N. Wahl,

generálny advokát: P. Pikamäe,

tajomník: R. Schiano, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 13. januára 2021,

* Jazyk konania: bulharčina.

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- Okrážna prokuratura – Varna, v zastúpení: I. Todorov a V. Chavdarov, splnomocnení zástupcovia,
- bulharská vláda, v zastúpení: M. Georgieva, T. Mitova a E. Petranova, splnomocnené zástupkyne,
- rakúska vláda, v zastúpení: J. Schmoll a F. Zeder, splnomocnení zástupcovia,
- Európska komisia, v zastúpení pôvodne S. Grünheid, Y. Marinova a R. Troosters, neskôr S. Grünheid a Y. Marinova, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 24. marca 2021,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrhy na začatie prejudiciálneho konania sa týkajú výkladu článku 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/42/EÚ z 3. apríla 2014 o zaistení a konfiškácii prostriedkov a príjmov z trestnej činnosti v Európskej únii (Ú. v. EÚ L 127, 2014, s. 39), ako aj článku 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“).
- 2 Tieto návrhy boli podané v rámci trestných konaní vedených proti osobám DR (C-845/19) a TS (C-863/19) (ďalej spoločne len „dotknuté osoby“) vo veci návrhov na konfiškáciu peňažných súm, o ktorých dotknuté osoby tvrdia, že patria tretím osobám, v nadväznosti na odsúdenie dotknutých osôb za prechovávanie omamných látok na účely ich distribúcie.

Právny rámec

Právo Únie

Rámcové rozhodnutie 2004/757/SVV

- 3 Rámcové rozhodnutie Rady 2004/757/SVV z 25. októbra 2004, ktorým sa stanovujú minimálne ustanovenia o znakoch skutkových podstát trestných činov a trestov v oblasti nezákonného obchodu s drogami (Ú. v. EÚ L 335, 2004, s. 8), v článku 2 s názvom „Trestné činy spojené s obchodom s drogami a prekurzormi“, stanovuje:

„1. Každý členský štát prijme nevyhnutné opatrenia, ktorými zabezpečí trestnosť týchto úmyselných skutkov, pokiaľ nie sú povolené:

- a) výroba, zhotovenie, získavanie, príprava, ponuka, ponuka na predaj, distribúcia, predaj, dodanie za akýchkoľvek podmienok, sprostredkovanie, odoslanie, odoslanie tranzitom, preprava, dovoz alebo vývoz drog;

...

- c) prechovávanie alebo nákup drog s úmyslom vykonávať niektorú z činností uvedených pod písmenom a);

...“

- 4 Podľa článku 4 ods. 2 písm. b) tohto rámcového rozhodnutia:

„Každý členský štát prijme nevyhnutné opatrenia, ktorými zabezpečí, aby sa za trestné činy vymedzené v článku 2 ods. 1 písm. a), b) a c) ukladali tresty s hornou hranicou najmenej 5 až 10 rokov odňatia slobody v každom z týchto prípadov:

...

- b) skutok sa týka drog, ktoré najväčšie poškodzujú zdravie alebo viedli k závažnému poškodeniu zdravia viacerých osôb.“

Smernica 2014/42

- 5 V zmysle odôvodnení 11, 19 až 21, 33 a 38 smernice 2014/42:

„(11) Je potrebné objasniť existujúcu koncepciu príjmov z trestnej činnosti tak, aby zahŕňala priame príjmy z trestnej činnosti a všetky nepriame výnosy vrátane následných opätovných investícií alebo premeny priamych príjmov. Príjmy tak môžu zahŕňať akýkoľvek majetok vrátane majetku, ktorý bol úplne alebo čiastočne premenený na iný majetok a ktorý bol zmiešaný s majetkom získaným z legitímnych zdrojov, a to až do určenej hodnoty zmiešaných príjmov. Môžu tiež zahŕňať príjem alebo iné výhody plynúce z príjmov z trestnej činnosti alebo z majetku, na ktorý boli takéto príjmy premenené alebo s ktorým boli takéto príjmy zmiešané.

...

(19) Zločinecké skupiny sa podieľajú na širokom spektre trestnej činnosti. V záujme účinného boja proti organizovanej trestnej činnosti môže byť v niektorých situáciách vhodné, aby na základe odsúdenia v trestnom konaní nedochádzalo len ku konfiškácii majetku spojeného s konkrétnym trestným činom, ale aj ďalšieho majetku, ktorý súd označí za príjem z iných trestných činov. Tento prístup sa označuje ako rozšírená konfiškácia. ...

(20) Pri rozhodovaní o tom, či trestný čin mohol viesť k vzniku hospodárskeho zisku [hospodárskeho prospechu – *neoficiálny preklad*], môžu členské štáty zohľadniť *modus operandi* napríklad, ak je podmienkou trestného činu jeho spáchanie v súvislosti s organizovanou trestnou činnosťou alebo s úmyslom zabezpečiť pravidelný príjem z trestnej činnosti. Tým by však vo všeobecnosti nemala byť dotknutá možnosť vykonať rozšírenú konfiškáciu.

(21) Rozšírená konfiškácia by mala byť možná v prípadoch, keď je súd presvedčený, že dotknutý majetok pochádza z trestnej činnosti. To neznamená, že sa musí preukázať, že dotknutý majetok pochádza z trestnej činnosti. Členské štáty môžu stanoviť, že by napríklad postačovalo, ak súd zváži pravdepodobnosť alebo sa odôvodnene domnieva, že je značne

pravdepodobnejšie, že dotknutý majetok bol získaný z trestnej činnosti ako z inej činnosti. V tejto súvislosti musí súd zvážiť konkrétne okolnosti veci vrátane skutočností a dostupných dôkazov, na základe ktorých možno vydať rozhodnutie o rozšírení konfiškácie. Skutočnosť, že majetok osoby je neprimeraný k jeho zákonnému príjmu, by mohla spolu s ostatnými skutočnosťami viesť k záveru súdu, že majetok pochádza z trestnej činnosti. Členské štáty by tiež mohli stanoviť požiadavku týkajúcu sa určitého obdobia, počas ktorého by sa majetok mohol považovať za majetok pochádzajúci z trestnej činnosti.

...

- (33) Táto smernica podstatným spôsobom zasahuje do práv osôb, a to nielen podozrivých alebo obvinených osôb, ale aj do práv tretích osôb, ktoré nie sú trestne stíhané. Je preto potrebné stanoviť osobitné záruky a prostriedky súdnej nápravy, aby sa zaručila ochrana ich základných práv pri vykonávaní tejto smernice. To zahŕňa právo byť vypočutý pre tretie osoby, ktoré tvrdia, že sú vlastníkami dotknutého majetku alebo ktoré tvrdia, že k nemu majú iné majetkové práva („vecné práva“), ako napríklad *ususfructus*. Príkaz na zaistenie by sa dotknutej osobe mal oznámiť čo najskôr po jeho vykonaní. Príslušné orgány však môžu odložiť oznámenie takýchto príkazov dotknutej osobe z dôvodov týkajúcich sa potrieb vyšetrovania.

...

- (38) Táto smernica rešpektuje základné práva a dodržiava zásady uznané v [Charte] a Európskom dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd [podpísanom v Ríme 4. novembra 1950], ako ich v judikatúre vykladá Európsky súd pre ľudské práva. Táto smernica by sa mala vykonávať v súlade s týmito právami a zásadami. Touto smernicou by nemali byť dotknuté vnútroštátne právne predpisy týkajúce sa právnej pomoci, ani sa ňou nestanovujú žiadne povinnosti pre systémy právnej pomoci členských štátov, ktoré by sa mali uplatňovať v súlade s [Chartou] a [Európskym dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd].“

- 6 Článok 1 smernice 2014/42, nazvaný „Predmet úpravy“, uvádza:

„1. Touto smernicou sa ustanovujú minimálne pravidlá pre zaistovanie majetku na účely prípadnej následnej konfiškácie a pre konfiškáciu majetku v trestných veciach.

2. Touto smernicou nie sú dotknuté konania, ktoré môžu členské štáty použiť na konfiškáciu daného majetku.“

- 7 Článok 2 tejto smernice, nazvaný „Vymedzenie pojmov“, stanovuje:

„Na účely tejto smernice platia tieto vymedzenia pojmov:

1. ‚príjmy‘ sú akýkoľvek hospodársky prospech pochádzajúci priamo alebo nepriamo z trestnej činnosti; môžu pozostávať z majetku v akejkoľvek podobe a zahŕňajú všetky následné opätovné investície alebo premenu priamych príjmov a akýkoľvek majetkový prospech;

2. ‚majetok‘ je majetok akéhokoľvek druhu bez ohľadu na to, či je hmotný alebo nehmotný, hnuteľný alebo nehnuteľný, a právne listiny alebo nástroje, ktoré potvrdzujú vlastnícke alebo iné právo k tomuto majetku;

...

4. ‚konfiškácia‘ je konečné odňatie majetku nariadené súdom v súvislosti s trestným činom;

...“

8 Článok 3 uvedenej smernice, nazvaný „Rozsah pôsobnosti“, stanovuje:

„Táto smernica sa vzťahuje na trestné činy, na ktoré sa vzťahujú:

...

g) rámcové rozhodnutie [2004/757];

...“

9 Článok 4 smernice 2014/42, nazvaný „Konfiškácia“, v odseku 1 stanovuje:

„Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktoré umožnia úplnú alebo čiastočnú konfiškáciu prostriedkov a príjmov alebo majetku v hodnote zodpovedajúcej takýmto prostriedkom alebo príjmom, a to za predpokladu konečného odsudzujúceho rozsudku v trestnej veci, ktorý môže byť tiež výsledkom konania v neprítomnosti.“

10 Článok 5 tejto smernice, nazvaný „Rozšírená konfiškácia“, stanovuje:

„1. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktoré umožnia úplnú alebo čiastočnú konfiškáciu majetku vo vlastníctve osoby odsúdennej za trestný čin, ktorý môže viesť priamo alebo nepriamo k hospodárskemu prospechu, ak je súd na základe okolností prípadu vrátane konkrétnych skutočností a dostupných dôkazov, ako napríklad, že hodnota majetku je neprimeraná k zákonnému príjmu odsúdennej osoby, presvedčený, že dotknutý majetok je získaný z trestnej činnosti.

2. Na účely odseku 1 tohto článku zahŕňa pojem ‚trestný čin‘ aspoň:

...

e) trestný čin, za ktorý možno v súlade s príslušným aktom v článku 3, alebo ak predmetný akt neobsahuje hranicu trestu, v súlade s rozhodným vnútroštátnym právom, uložiť trest odňatia slobody s hornou sadzbou najmenej štyri roky.“

11 Článok 6 uvedenej smernice, nazvaný „Konfiškácia majetku tretích osôb“, stanovuje:

„1. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, aby umožnili konfiškáciu príjmov alebo iného majetku v hodnote zodpovedajúcej príjmom, ktoré podozrivá alebo obvinená osoba priamo alebo nepriamo previedla na tretie osoby alebo ktoré tretie osoby získali od podozrivej alebo obvinenej osoby, aspoň v prípadoch, keď táto tretia osoba vedela alebo mala vedieť, že účelom prevodu alebo

nadobudnutia bolo predísť konfiškácii, a to na základe konkrétnych skutočností a okolností vrátane toho, že prevod alebo nadobudnutie sa uskutočnili bezodplatne alebo za protihodnotu, ktorá bola podstatne nižšia ako trhovú hodnotu.

2. Odsekom 1 nie sú dotknuté práva tretích osôb konajúcich v dobrej viere.“

12 Článok 8 rovnakej smernice, nazvaný „Ochranné opatrenia“, stanovuje:

„1. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktorými osobám dotknutým opatreniami stanovenými v tejto smernici na účely ochrany ich práv zaistia právo na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý súdny proces.

...

6. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktorými zaistia, aby každý príkaz na konfiškáciu bol odôvodnený a oznámený dotknutej osobe. Členské štáty zaistia osobe, proti ktorej bola nariadená konfiškácia, účinnú možnosť napadnúť príkaz na konfiškáciu na súde.

7. Bez toho, aby bola dotknutá [smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/13/EÚ z 22. mája 2012 o práve na informácie v trestnom konaní (Ú. v. EÚ L 142, 2012, s. 1) a smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/48/EÚ z 22. októbra 2013 o práve na prístup k obhajcovi v trestnom konaní a v konaní o európskom zatykači a o práve na informovanie tretej osoby po pozbavení osobnej slobody a na komunikáciu s tretími osobami a s konzulárnymi úradmi po pozbavení osobnej slobody (Ú. v. EÚ L 294, 2013, s. 1)], osoby, ktorých majetok je dotknutý príkazom na konfiškáciu, majú v priebehu konania o konfiškácii v súvislosti s určením príjmov a prostriedkov právo na prístup k právnomu zástupcovi na účely ochrany svojich práv. Dotknuté osoby musia byť o tomto práve poučené.

8. V rámci konania uvedeného v článku 5 má dotknutá osoba účinnú možnosť namietať voči okolnostiam prípadu vrátane konkrétnych skutočností a dostupných dôkazov, na základe ktorých sa dotknutý majetok považuje za majetok pochádzajúci z trestnej činnosti.

9. Tretie osoby majú právo domáhať sa titulu vlastníckeho alebo iného majetkového práva, a to aj v prípadoch uvedených v článku 6.“

Bulharské právo

NK

13 § 53 Nakazatelen kodex (Trestný zákon, ďalej len „NK“) stanovuje:

„1. Bez ohľadu na trestnoprávnu zodpovednosť sa v prospech štátu skonfiškujú:

a) veci vo vlastníctve odsúdeného, ktoré boli určené alebo použité pri spáchaní úmyselného trestného činu; pokiaľ už tieto veci neexistujú alebo boli prevedené, určí sa čiastka zodpovedajúca ich hodnote;

b) veci vo vlastníctve odsúdeného, ktoré boli predmetom úmyselného trestného činu, a to v prípadoch výslovne stanovených v osobitnej časti tohto zákona.

2. V prospech štátu sa tiež skonfiškujú:

- a) veci, ktoré boli predmetom alebo prostriedkom na spáchanie trestného činu a ktorých držba je zakázaná, a
- b) priame a nepriame príjmy nadobudnuté z trestného činu, ak nemusia byť vrátené alebo preplatené; pokiaľ už tieto príjmy neexistujú alebo boli prevedené, určí sa čiastka zodpovedajúca ich hodnote.

3. Na účely odseku 2 písmena b):

- (1) pod pojmom ‚priame príjmy‘ sa rozumie akýkoľvek hospodársky prospech, ktorý vznikol ako bezprostredný dôsledok trestného činu;
- (2) pod pojmom ‚nepriame príjmy‘ sa rozumie akýkoľvek hospodársky prospech pochádzajúci z nakladania s priamymi príjmami, ako aj akýkoľvek majetok pochádzajúci z následnej úplnej alebo čiastočnej premeny priamych príjmov, a to aj v prípade, ak bol tento majetok zmiešaný s majetkom zo zákonných zdrojov; majetok je možné skonfiškovať až do výšky hodnoty začlenených priamych príjmov, ako aj zhodnotenia tohto majetku, ak toto zhodnotenie priamo súvisí s nakladaním alebo premenou priamych príjmov a so začlenením priamych príjmov do majetku.“

14 § 354a NK stanovuje:

„1. Kto bez náležitého povolenia vyrobí, spracuje, zadováži alebo prechováva omamné látky alebo ich ekvivalenty na účely distribúcie, alebo kto distribuuje omamné látky alebo ich ekvivalenty, potrestá sa v prípade vysoko rizikových omamných látok alebo látok im podobných odňatím slobody na dva až osem rokov a peňažným trestom vo výške od [5 000 do 20 000 bulharských leva (BGN) (približne 2 500 až 10 000 eur)] a v prípade rizikových omamných látok alebo látok im podobných odňatím slobody na jeden až šesť rokov a peňažným trestom vo výške od [2 000 do 10 000 BGN (približne 1 000 až 5 000 eur)]. ...

...

3. Kto bez náležitého povolenia zadováži alebo prechováva omamné látky alebo ich ekvivalenty, potrestá sa:

- (1) v prípade vysoko rizikových omamných látok alebo látok im podobných odňatím slobody na jeden až šesť rokov a peňažným trestom vo výške od [2 000 do 10 000 BGN];
2. v prípade rizikových omamných látok alebo ich ekvivalentov odňatím slobody až na päť rokov a peňažným trestom vo výške od [1 000 do 5 000 BGN (približne 500 až 2 500 eur)].

...“

NPK

- 15 § 306 ods. 1 bod 1 Nakazatelno-procesualen kodex (Trestný poriadok, ďalej len „NPK“) stanovuje:
- „1. O nasledujúcich otázkach môže súd môže rozhodnúť aj uznesením:
- (1) uloženie súhrnného trestu podľa § 25 a § 27 a uplatnenie § 53 [NK].ň
- ...“

Spory vo veciach samých a prejudiciálne otázky

- 16 Dňa 21. februára 2019 osoby DR a TS v meste Varna (Bulharsko) bez povolenia prechovávali vysoko rizikové omamné látky na účely ich distribúcie. Na základe § 354a NK bola prvá z týchto osôb za tento trestný čin odsúdená na trest odňatia slobody v trvaní jedného roka, ako aj na peňažný trest vo výške 2 500 BGN (približne 1 250 eur) a druhá z nich na trest odňatia slobody v trvaní dvoch rokov s podmieneným odkladom na štyri roky, ako aj na peňažný trest vo výške 5 000 BGN (približne 2 500 eur).
- 17 Pri domovej prehliadke bytu, v ktorom žil DR so svojou matkou a starými rodičmi, ako aj pri prehliadke jeho vozidla, ktoré vykonali príslušné orgány v rámci prípravného trestného konania, tieto orgány našli peňažnú sumu vo výške 4 447,06 BGN (približne 2 200 eur).
- 18 Pri domovej prehliadke bytu, v ktorom žil TS so svojou matkou, rovnako vykonanej v rámci prípravného trestného konania, našli uvedené orgány peňažnú sumu vo výške 9 324,25 BGN (približne 4 800 eur).
- 19 Po odsúdení dotknutých osôb v trestnom konaní podala Okrážna prokuratúra – Varna (Krajská prokuratúra Varna, Bulharsko, ďalej len „prokuratúra“) na Okrážen säd Varna (Krajský súd Varna, Bulharsko), ako prvostupňový súd, návrh na konfiškáciu týchto peňažných súm v prospech štátu v súlade s § 306 ods. 1 bodom 1 NPK. Prvostupňový súd preskúmal tento návrh prokuratúry na verejnom pojednávaní, na ktorom sa zúčastnili dotknuté osoby a ich dvaja advokáti.
- 20 DR počas tohto súdneho konania vyhlásil, že peňažná suma uvedená v bode 17 tohto rozsudku patrí jeho starej mame, ktorá ju získala prostredníctvom bankového úveru. Predložil tiež písomný dôkaz preukazujúci, že táto v decembri 2018 vybrala zo svojho bankového účtu sumu 7 000,06 BGN (približne 3 500 eur). Stará mama DR sa nezúčastnila konania na prvostupňovom súde, keďže bulharské právo jej neumožňovalo zúčastniť sa tohto konania ako samostatný účastník konania nezávisle na páchatelovi prejednávaneho trestného činu. Nebola ani vypočutá ako svedok.
- 21 TS v rámci tohto konania vyhlásil, že peňažná suma uvedená v bode 18 tohto rozsudku patrí jeho matke a sestre. V tejto súvislosti predložil písomný dôkaz preukazujúci, že jeho matka uzatvorila v marci 2018 s bankou DSK-EAD zmluvu o spotrebnom úvere vo výške 17 000 BGN (približne 8 500 eur). Ani matka TS sa nemohla zúčastniť konania na prvostupňovom súde. Bola však vypočutá ako svedok v súvislosti s peňažnou sumou nájdenou v byte, kde žila so svojím synom.

- 22 Prvostupňový súd odmietol nariadiť konfiškáciu peňažných súm, o ktoré ide vo veci samej, keďže usúdil, že trestný čin, za ktorý boli dotknuté osoby odsúdené, t. j. prechovávanie omamných látok na účely ich distribúcie, nemohol viesť k vzniku hospodárskeho prospechu. Tento súd v tejto súvislosti dospel k záveru, že hoci existujú dôkazy, konkrétne výpovede svedkov, o tom, že v prípadoch, o ktoré ide vo veciach samých, dotknuté osoby predávali omamné látky, podmienky na konfiškáciu v prospech štátu uvedené v § 53 ods. 2 NK nie sú splnené, keďže prokuratúra voči dotknutým osobám nevzniesla obvinenie z predaja omamných látok, pričom existenciu obchodovania s omamnými látkami nepotvrdili ani odsudzujúce rozsudky v trestných veciach.
- 23 Prokuratúra napadla rozsudok vydaný prvostupňovým súdom na vnútroštátnom súde, pričom tvrdila, že prvostupňový súd neuplatnil ustanovenie § 53 ods. 2 NK so zreteľom na smernicu 2014/42. Dotknuté osoby sa nestotožňujú s názorom prokuratúry a domnievajú sa, že skonfiškovať možno iba hmotný majetok pochádzajúci priamo z trestného činu, za ktorý boli dotknuté osoby odsúdené.
- 24 V tomto kontexte Apelativen sąd – Varna (Odvolací súd Varna, Bulharsko) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky, ktoré sú vo veciach C-845/19 a C-863/19 sformulované totožne:

- „1. Uplatňuje sa [smernica 2014/42] a [Charta] na trestný čin, ktorý spočíva v prechovávaní omamných látok na účely ich distribúcie a ktorý spáchal bulharský štátny príslušník na území Bulharskej republiky, aj keď prípadný hospodársky prospech tiež vznikol a nachádza sa v [Bulharsku]?
2. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku, ako sa má chápať pojem ‚hospodársky prospech pochádzajúci nepriamo z trestnej činnosti‘ uvedený v článku 2 bode 1 smernice [2014/42]? Môže peňažná suma nájdená a zaistená v byte, v ktorom býva odsúdená osoba so svojou rodinou, ako aj v osobnom motorovom vozidle, ktoré používa odsúdená osoba, predstavovať takýto hospodársky prospech?
3. Má sa článok 2 smernice [2014/42] vykladať v tom zmysle, že bráni právnej úprave, akou je § 53 ods. 2 [NK], ktorá nestanovuje, že sa má skonfiškovať ‚hospodársky prospech pochádzajúci nepriamo z trestnej činnosti‘?
4. Má sa článok 47 [Charty] vykladať v tom zmysle, že bráni právnej úprave, akou je § 306 ods. 1 bod 1 [NPK], ktorá umožňuje skonfiškovať v prospech štátu peňažnú sumu, o ktorej sa tvrdí, že patrí inej osobe než páchatelovi trestného činu, aj keď táto tretia osoba nemá možnosť byť účastníkom tohto konania a nemá zaručený priamy prístup k spravodlivosti?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

- 25 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má smernica 2014/42 vykladať v tom zmysle, že prechovávanie omamných látok na účely ich distribúcie patrí do rozsahu jej pôsobnosti, aj keď sa všetky skutočnosti spojené so spáchaním tohto trestného činu obmedzujú na územie jediného členského štátu.

- 26 Na úvod je potrebné určiť, či trestný čin spočívajúci v prechovávaní omamných látok na účely ich distribúcie v zmysle § 354a ods. 1 NK, o aký ide vo veciach samých, patrí do vecnej pôsobnosti smernice 2014/42.
- 27 V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že článok 3 tejto smernice v úvode vymenúva trestné činy, na ktoré sa vzťahuje uvedená smernica, teda trestné činy, na ktoré sa vzťahujú právne nástroje uvedené v písmenách a) až k) tohto článku.
- 28 Konkrétnejšie, smernica 2014/42 sa podľa jej článku 3 písm. g) uplatňuje na trestné činy, na ktoré sa vzťahuje rámcové rozhodnutie 2004/757.
- 29 Článok 2 bod 1 písm. c) tohto rámcového rozhodnutia pritom zahŕňa medzi tieto trestné činy prechovávanie alebo nákup drog s cieľom vykonávať niektorú z činností uvedených v článku 2 ods. 1 písm. a) uvedeného rámcového rozhodnutia, teda okrem iného distribúciu a predaj drog.
- 30 Preto taký trestný čin, aký je uvedený v bode 26 tohto rozsudku, patrí do vecnej pôsobnosti smernice 2014/42.
- 31 Pokiaľ ide o položenú otázku, je potrebné uviesť, že smernica 2014/42 je založená okrem iného na článku 83 ods. 1 ZFEÚ.
- 32 Podľa článku 83 ods. 1 prvého pododseku ZFEÚ môže Európska únia ustanoviť minimálne pravidlá týkajúce sa vymedzenia trestných činov a sankcií v oblastiach obzvlášť závažnej trestnej činnosti s cezhraničným rozmerom vyplývajúcim z povahy alebo dôsledkov týchto trestných činov alebo z osobitnej potreby bojovať proti nim na spoločnom základe. Okrem toho, ako vyplýva z druhého pododseku uvedeného odseku, „nedovolené obchodovanie s drogami“ je jednou z týchto oblastí trestnej činnosti.
- 33 Prechovávanie omamných látok na účely ich distribúcie teda patrí do oblasti obzvlášť závažnej trestnej činnosti s cezhraničným rozmerom vyplývajúcim osobitne z povahy alebo dôsledkov takéhoto trestného činu v zmysle článku 83 ods. 1 ZFEÚ, takže normotvorca Únie má právomoc prijať na základe uvedeného ustanovenia minimálne pravidlá harmonizácie týkajúce sa vymedzenia trestných činov a sankcií v danej oblasti bez toho, aby sa táto právomoc vzťahovala len na situácie, v ktorých sa všetky skutočnosti spojené so spáchaním konkrétneho trestného činu neobmedzujú na územie jediného členského štátu. Takéto obmedzenie navyše nevyplýva ani z ustanovení smernice 2014/42.
- 34 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy je na prvú otázku potrebné odpovedať tak, že smernica 2014/42 sa má vykladať v tom zmysle, že prechovávanie omamných látok na účely ich distribúcie patrí do rozsahu jej pôsobnosti, aj keď sa všetky skutočnosti spojené so spáchaním tohto trestného činu obmedzujú na územie jediného členského štátu.

O druhej a tretej otázke

- 35 Na úvod je potrebné pripomenúť, že v rámci postupu spolupráce medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdny dvorom zavedeného článkom 267 ZFEÚ Súdny dvor prináleží dať vnútroštátnemu súdu užitočnú odpoveď, ktorá mu umožní rozhodnúť spor, ktorý prejednáva. Z tohto pohľadu Súdny dvor prislúcha prípadne právo preformulovať otázky, ktoré sú mu predložené. Je totiž úlohou Súdného dvora vykladať všetky ustanovenia práva Únie, ktoré vnútroštátne súdy potrebujú

na rozhodovanie o žalobách, ktoré im boli predložené, aj keď tieto ustanovenia nie sú výslovne spomenuté v otázkach položených Súdnemu dvoru týmito súdmi (rozsudok z 8. mája 2019, PI, C-230/18, EU:C:2019:383, bod 42 a citovaná judikatúra).

- 36 Druhá a tretia otázka sa týkajú výkladu pojmu „hospodársky prospech pochádzajúci nepriamo z trestnej činnosti“, ktorý je uvedený v článku 2 bode 1 smernice 2014/42.
- 37 Konkrétnejšie sa vnútroštátny súd týmito otázkami v podstate pýta, či sa má toto ustanovenie vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá nestanovuje konfiškáciu hospodárskeho prospechu pochádzajúceho nepriamo z trestnej činnosti, a jednak, či peňažné sumy zaistené v bydlisku dotknutých osôb a ich rodiny, ako aj vo vozidle používanom jednou z týchto dotknutých osôb, predstavujú takýto hospodársky prospech.
- 38 V tejto súvislosti je potrebné spresniť, že pojem „hospodársky prospech pochádzajúci nepriamo z trestnej činnosti“ vychádza z definície pojmu „príjmy“ uvedenej v článku 2 bode 1 smernice 2014/42, podľa ktorej „príjmy“ sú „akýkoľvek hospodársky prospech pochádzajúci priamo alebo nepriamo z trestnej činnosti“, pričom „môžu pozostávať z majetku v akejkoľvek podobe a zahŕňajú všetky následné opätovné investície alebo premenu priamych príjmov a akýkoľvek majetkový prospech“.
- 39 Ako vyplýva z bodu 2.6 dôvodovej správy k návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady o zmrazení a konfiškácii príjmov z trestnej činnosti v Európskej únii [COM(2012) 85 final], z ktorého vychádza smernica 2014/42, vymedzenie pojmu „príjmy“ v zmysle tejto smernice bolo v porovnaní s definíciou uvedenou v rámcovom rozhodnutí Rady 2005/212/SVV z 24. februára 2005 o konfiškácii príjmov, nástrojov a majetku z trestnej činnosti (Ú. v. EÚ L 68, 2005, s. 49) rozšírené, aby sa zahrnula možnosť konfiškácie akéhokoľvek majetkového prospechu plynúceho z príjmov z trestnej činnosti vrátane nepriamych príjmov.
- 40 Okrem toho, ako uviedol generálny advokát v bode 49 svojich návrhov, keď normotvorca Únie v článku 2 bode 1 smernice 2014/42 výslovne odkázal na priamy a nepriamy prospech, nemal v úmysle vytvoriť dva navzájom nezávislé koncepty. Ako totiž vyplýva z odôvodnenia 11 tejto smernice, táto smernica objasnila pojem „príjmy“ tak, aby zahŕňal nielen majetok priamo vyplývajúci z dotknutého trestného činu, ale aj všetky premeny tohto majetku, ako aj ostatné majetkové výnosy, ktoré z neho plynú.
- 41 V prejednávanej veci z návrhov na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že podľa vnútroštátnej právnej úpravy sa v súlade s § 53 ods. 2 NK skonfiškujú „priame a nepriame príjmy nadobudnuté z trestného činu“. Okrem toho § 53 ods. 3 NK spresňuje, že „nepriame príjmy“ predstavujú „akýkoľvek hospodársky prospech pochádzajúci z nakladania s priamymi príjmami, ako aj akýkoľvek majetok pochádzajúci z následnej úplnej alebo čiastočnej premeny priamych príjmov“.
- 42 S výhradou overenia, ktoré má vykonať vnútroštátny súd, ktorý má ako jediný právomoc vykladať vnútroštátne právo, sa teda zdá, že právna úprava, o ktorú ide vo veci samej, skutočne stanovuje konfiškáciu hospodárskeho prospechu pochádzajúceho nepriamo z trestnej činnosti v zmysle článku 2 bodu 1 smernice 2014/42.
- 43 V každom prípade, aj keby bola táto smernica prebratá do bulharského práva neúplne alebo nesprávne, v súlade s ustálenou judikatúrou Súdného dvora sa jej členský štát nemôže dovolávať voči jednotlivcovi s cieľom vylúčiť uplatnenie ustanovenia vnútroštátneho práva, ktoré je s ňou

v rozpore, aby tým vytvoril voči nemu povinnosti [pozri v tomto zmysle rozsudok z 8. októbra 2020, Subdelegación del Gobierno en Toledo (Dôsledky rozsudku Zaizoune), C-568/19, EU:C:2020:807, bod 35 a citovanú judikatúru].

- 44 Zo samotného znenia článku 2 bodu 1 smernice 2014/42 pritom vyplýva, že na to, aby sa hospodársky prospech, či už priamy alebo nepriamy, mohol kvalifikovať ako „príjmy“, musí v každom prípade pochádzať z trestnej činnosti.
- 45 Ako vyplýva z rozhodnutí vnútroštátneho súdu, v prejednávanej veci boli jednak dotknuté osoby odsúdené za prechovávanie vysoko rizikových omamných látok na účely ich distribúcie, pričom tento trestný čin nie je sám osebe takej povahy, že by mohol viesť k vzniku hospodárskeho prospechu. Okrem toho, hoci existovali dôkazy o tom, že tieto dotknuté osoby predávali omamné látky, za takýto trestný čin neboli trestne stíhané ani odsúdené.
- 46 Za týchto podmienok je s cieľom poskytnúť vnútroštátnemu súdu užitočnú odpoveď a v súlade s judikatúrou citovanou v bode 35 tohto rozsudku potrebné konštatovať, že svojou druhou a treťou otázkou sa tento súd v podstate pýta, či sa má smernica 2014/42 vykladať v tom zmysle, že stanovuje len konfiškáciu majetku predstavujúceho „hospodársky prospech“ pochádzajúci z trestného činu, za ktorý bol páchatel' tohto trestného činu odsúdený, alebo že sa týka aj majetku patriaceho tomuto páchatel'ovi, pri ktorom existujú dôkazy o tom, že predstavuje hospodársky prospech pochádzajúci z inej trestnej činnosti.
- 47 Smernica 2014/42 v súlade so svojím článkom 1 ods. 1 zavádza minimálne pravidlá týkajúce sa okrem iného konfiškácie majetku v trestných veciach.
- 48 Konkrétnejšie podľa jej článkov 4, 5 a 6 táto smernica ukladá členským štátom povinnosť stanoviť takúto konfiškáciu v troch prípadoch, ktoré je potrebné preskúmať postupne.
- 49 Pokiaľ ide v prvom rade o článok 4 ods. 1 uvedenej smernice, toto ustanovenie ukladá členským štátom povinnosť prijať potrebné opatrenia, aby umožnili okrem iného úplnú alebo čiastočnú konfiškáciu príjmov, to znamená akéhokoľvek hospodárskeho prospechu pochádzajúceho priamo alebo nepriamo z trestnej činnosti, a to za predpokladu konečného odsudzujúceho rozsudku v trestnej veci, ktorý môže byť tiež vydaný v rámci konania v neprítomnosti.
- 50 V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že hoci sa toto ustanovenie týka konečného odsudzujúceho rozsudku za trestný čin, nespresňuje, či tento trestný čin musí byť nevyhnutne tým trestným činom, z ktorého pochádza predmetný príjem, alebo či môže ísť aj o iný trestný čin, ktorý prípadne súvisí s prvým trestným činom.
- 51 Ako v podstate poznamenal generálny advokát v bode 56 svojich návrhov, pôsobnosť článku 4 ods. 1 smernice 2014/42 je možné lepšie pochopiť v kontexte prípadu konfiškácie upraveného v článku 5 tejto smernice, ako aj z hľadiska jej odôvodnenia 19.
- 52 Podľa článku 5 smernice 2014/42 sú členské štáty povinné prijať potrebné opatrenia, ktoré umožnia úplnú alebo čiastočnú konfiškáciu majetku vo vlastníctve osoby odsúdenej za trestný čin, ktorý môže viesť priamo alebo nepriamo k hospodárskemu prospechu, ak je súd na základe okolností prípadu vrátane konkrétnych skutočností a dostupných dôkazov presvedčený, že dotknutý majetok je získaný z trestnej činnosti.

- 53 Pokiaľ ide o odôvodnenie 19 tejto smernice, to uvádza, že v záujme účinného boja proti organizovanej trestnej činnosti môže byť v niektorých situáciách vhodné, aby na základe odsúdenia v trestnom konaní nedochádzalo len ku konfiškácii majetku spojeného s konkrétnym trestným činom, ale aj ďalšieho majetku, ktorý súd označí za príjem z iných trestných činov. Podľa toho istého odôvodnenia tento prístup zodpovedá pojmu „rozšírená konfiškácia“ v zmysle článku 5 uvedenej smernice.
- 54 Je teda potrebné vychádzať z toho, že rozšírená konfiškácia upravená v tomto článku 5 sa vzťahuje na situácie, v ktorých sa z dôvodu neexistencie súvislosti medzi predmetným majetkom a trestným činom, za ktorý bol vydaný odsudzujúci rozsudok, nemôže uplatniť článok 4 rovnakej smernice.
- 55 V dôsledku toho sa článok 4 smernice 2014/42 v spojení s jej článkom 5 a odôvodnením 19 má vykladať v tom zmysle, že na účely jeho uplatnenia je nevyhnutné, aby príjmy, ktorých konfiškácia sa navrhuje, pochádzali z toho trestného činu, za ktorý bol jeho páchatel právoplatne odsúdený.
- 56 Keďže ako vyplýva z bodu 45 tohto rozsudku, v prejednávanej veci trestný čin prechovávaní vysoko rizikových omamných látok na účely ich distribúcie, za ktorý boli dotknuté osoby právoplatne odsúdené, nie je sám osebe takej povahy, že by mohol viesť k vzniku hospodárskeho prospechu, peňažné sumy, ktorých konfiškácia sa navrhuje, nemohli pochádzať z tohto trestného činu.
- 57 Z toho vyplýva, že článok 4 ods. 1 smernice 2014/42 sa na konfiškáciu takýchto peňažných súm nevzťahuje.
- 58 Pokiaľ ide v druhom rade o článok 5 smernice 2014/42, keďže pojem „majetok“, na ktorý odkazuje toto ustanovenie, sa podľa článku 2 bodu 2 tejto smernice vzťahuje na majetok „akéhokoľvek druhu“, a teda aj na peňažné sumy, je potrebné poznamenať, že ako vyplýva z jeho znenia, odsek 1 tohto článku 5 vyžaduje na účely konfiškácie majetku splnenie troch kumulatívnych podmienok.
- 59 Po prvé osoba, ktorá vlastní tento majetok, musí byť odsúdená za „trestný čin“.
- 60 V tejto súvislosti článok 5 ods. 2 smernice 2014/42 spresňuje, že tento pojem „trestný čin“ zahŕňa prinajmenšom, ako vyplýva z tohto odseku 2 písm. e), trestný čin, za ktorý možno v súlade s príslušným aktom v článku 3 tejto smernice uložiť trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej štyri roky.
- 61 Ako bolo konštatované v bode 29 tohto rozsudku, v prejednávanej veci je prechovávanie omamných látok na účely ich distribúcie trestným činom sankcionovaným podľa článku 2 ods. 1 písm. c) rámcového rozhodnutia 2004/757, na ktorý odkazuje článok 3 písm. g) smernice 2014/42.
- 62 Okrem toho, pokiaľ ide o požiadavku uvedenú v bode 60 tohto rozsudku, podľa ktorej musí byť možné za trestný čin uložiť trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej štyri roky, je potrebné uviesť, že podľa článku 4 ods. 2 písm. b) uvedeného rámcového rozhodnutia je maximálna výška trestu stanovená za trestný čin uvedený v jeho článku 2 ods. 1 písm. c) najmenej päť rokov, a to okrem iného ak sa trestný čin týka drog, ktoré najväčšie poškodzujú zdravie.

- 63 Ako vyplýva z rozhodnutí vnútroštátneho súdu, v prejednávanej veci boli dotknuté osoby odsúdené za prechovávanie vysoko rizikových omamných látok, čo naznačuje, že tieto odsúdenia sa vzťahovali na trestné činy týkajúce sa drog, ktoré najväčšie poškodzujú zdravie v zmysle článku 4 ods. 2 písm. b) rámcového rozhodnutia 2004/757, takže trestný čin, ktorého sa tieto osoby dopustili, sa zdá byť skutočne sankcionovaný trestom odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej štyri roky.
- 64 Po druhé trestný čin, za ktorý bola osoba odsúdená, musí byť spôsobilý viesť priamo alebo nepriamo k získaniu hospodárskemu prospechu.
- 65 V tejto súvislosti odôvodnenie 20 smernice 2014/42 uvádza, že pri rozhodovaní o tom, či trestný čin mohol priamo alebo nepriamo viesť k získaniu takéhoto prospechu „môžu členské štáty zohľadniť *modus operandi* napríklad, ak je podmienkou trestného činu jeho spáchanie v súvislosti s organizovanou trestnou činnosťou alebo s úmyslom zabezpečiť pravidelný príjem z trestnej činnosti“. Tento výklad navyše podporuje aj druhá veta tohto odôvodnenia, v ktorej sa uvádza, že zohľadnením *modu operandi* by „vo všeobecnosti nemala byť dotknutá možnosť vykonať rozšírenú konfiškáciu“.
- 66 V prejednávanej veci bude teda úlohou vnútroštátneho súdu posúdiť, či trestný čin, o ktorý ide vo veci samej, spočívajúci v prechovávaní vysoko rizikových omamných látok na účely ich distribúcie, môže priamo alebo nepriamo viesť k získaniu hospodárskeho prospechu, a to prípadne s prihliadnutím na *modus operandi* trestného činu, najmä na okolnosť, že bol spáchaný v rámci organizovanej trestnej činnosti alebo s úmyslom zabezpečiť pravidelný príjem z trestnej činnosti.
- 67 Po tretie ako vyplýva z odôvodnenia 21 smernice 2014/42, súd musí byť v každom prípade na základe okolností veci, vrátane konkrétnych skutkových okolností a dostupných dôkazov, presvedčený, že predmetný majetok pochádza z trestnej činnosti. V tejto súvislosti bude môcť vnútroštátny súd najmä zohľadniť, ako je stanovené v článku 5 ods. 1 smernice 2014/42, nepomer medzi hodnotou predmetného majetku a zákonnými príjmami odsúdenej osoby. Táto osoba však pritom musí mať podľa článku 8 ods. 8 smernice 2014/42 skutočnú možnosť namietajú voči okolnostiam prejednávanej veci, vrátane konkrétnych skutkových okolností a dostupných dôkazov, na základe ktorých sa dotknutý majetok považuje za majetok pochádzajúci z trestnej činnosti.
- 68 Pokiaľ ide v treťom rade o článok 6 smernice 2014/42 týkajúci sa konfiškácie majetku tretích osôb, podľa tohto ustanovenia majú členské štáty prijať potrebné opatrenia, aby umožnili konfiškáciu príjmov alebo iného majetku v hodnote zodpovedajúcej príjmom, ktoré podozrivá alebo obvinená osoba priamo alebo nepriamo previedla na tretie osoby alebo ktoré tretie osoby získali od podozrivej alebo obvinenej osoby, aspoň v prípadoch, keď táto tretia osoba vedela alebo mala vedieť, že účelom prevodu alebo nadobudnutia bolo predísť konfiškácii.
- 69 V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že konfiškácia podľa článku 6 smernice 2014/42 predpokladá, že sa preukáže prevod príjmov na tretiu osobu alebo nadobudnutie takýchto príjmov treťou osobou, ako aj vedomosť tejto tretej osoby o tom, že účelom tohto prevodu alebo nadobudnutia zo strany podozrivej alebo obvinenej osoby bolo predísť konfiškácii.
- 70 Z návrhov na začatie prejudiciálneho konania však nevyplýva, že by vo veciach samých išlo o takýto prípad, takže článok 6 smernice 2014/42 sa v rámci týchto vecí nezdá byť relevantným.

71 Vzhľadom na všetky vyššie uvedené úvahy je na druhú a tretiu otázku potrebné odpovedať tak, že smernica 2014/42 sa má vykladať v tom zmysle, že nestanovuje len konfiškáciu majetku predstavujúceho hospodársky prospech pochádzajúci z trestného činu, za ktorý bol páchatel' tohto trestného činu odsúdený, ale že sa týka aj majetku patriaceho tomuto páchatel'ovi, o ktorom je vnútroštátny súd rozhodujúci vo veci presvedčený, že pochádza z inej trestnej činnosti, a to pri dodržaní záruk stanovených v článku 8 ods. 8 tejto smernice a pod podmienkou, že trestný čin, za ktorý bol jeho páchatel' odsúdený, sa nachádza medzi trestnými činmi vymenovanými v článku 5 ods. 2 uvedenej smernice, pričom tento trestný čin mohol priamo alebo nepriamo viesť k získaniu hospodárskeho prospechu v zmysle rovnakej smernice.

O štvrtej otázke

72 Svojou štvrtou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 47 Charty vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá umožňuje skonfiškovať v prospech štátu majetok, o ktorom sa tvrdí, že patrí inej osobe než páchatel'ovi predmetného trestného činu, ak táto tretia osoba nemá možnosť byť účastníkom konania o konfiškácii.

73 Je potrebné pripomenúť, že pôsobnosť Charty je v súvislosti s konaním členských štátov vymedzená v jej článku 51 ods. 1, podľa ktorého sú ustanovenia Charty určené pre členské štáty výlučne vtedy, ak vykonávajú právo Únie (rozsudok zo 14. januára 2021, Okrážna prokuratura – Chaskovo a Apelativna prokuratura – Plovdiv, C-393/19, EU:C:2021:8, bod 30, ako aj citovaná judikatúra).

74 V prejednávanej veci z rozhodnutí vnútroštátneho súdu vyplýva, že § 53 ods. 2 písm. b) NK zaviedol zákon za izmenenie i dopalenie na nakazatelnia kodex (zákon, ktorým sa mení a dopĺňa Trestný zákon) (DV č. 7 z 22. januára 2019), pričom cieľom tohto zákona bolo vykonanie smernice 2014/42 v bulharskom práve v zmysle článku 51 ods. 1 Charty. Pri prijatí tohto zákona bol teda bulharský zákonodarca povinný dodržiavať základné práva zakotvené v článku 47 Charty.

75 V tejto súvislosti je tiež potrebné poznamenať, že podľa článku 47 prvého a druhého odseku Charty každý, koho práva a slobody zaručené právom Únie sú porušené, má za podmienok ustanovených v tomto článku právo na účinný prostriedok nápravy pred súdom a najmä na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo prejednaná. Okrem toho základné práva podľa uvedeného článku 47 potvrdzuje aj samotná smernica 2014/42, ktorej článok 8 ods. 1 uvádza, že členské štáty sú povinné prijať potrebné opatrenia, ktorými osobám dotknutým opatreniami stanovenými v tejto smernici na účely ochrany ich práv zaistia právo na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý súdny proces.

76 V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že vzhľadom na všeobecnú povahu znenia článku 8 ods. 1 smernice 2014/42 osobami, ktorým musia členské štáty zabezpečiť účinné prostriedky nápravy a spravodlivý súdny proces, sú nielen osoby odsúdené za trestný čin, ale aj tretie osoby, ktorých majetku sa týka príkaz na konfiškáciu (pozri analogicky rozsudok zo 14. januára 2021, Okrážna prokuratura – Chaskovo a Apelativna prokuratura – Plovdiv, C-393/19, EU:C:2021:8, bod 61).

77 Tento výklad vyplýva aj z odôvodnenia 33 smernice 2014/42, podľa ktorého táto smernica citel'ne zasahuje do práv osôb, nielen podozrivých alebo obvinených osôb, ale aj tretích osôb, ktoré nie sú trestne stíhané, ale tvrdia, že sú vlastníkami dotknutého majetku. Preto je podľa tohto odôvodnenia potrebné stanoviť osobitné záruky a prostriedky súdnej nápravy, aby sa zaručila ochrana základných práv týchto osôb pri vykonávaní tejto smernice.

- 78 Ako vyplýva z článku 8 smernice 2014/42, táto smernica stanovuje viaceré osobitné záruky s cieľom zabezpečiť ochranu základných práv takýchto tretích osôb pri vykonávaní tejto smernice.
- 79 Medzi tieto záruky patrí aj záruka uvedená v článku 8 ods. 7 uvedenej smernice, podľa ktorého osoby, ktorých majetok je dotknutý príkazom na konfiškáciu, majú v priebehu celého konania o konfiškácii v súvislosti s určením príjmov a prostriedkov právo na prístup k právnomu zástupcovi na účely ochrany svojich práv. Navyše podľa tohto ustanovenia musia byť dotknuté osoby o tomto práve poučené.
- 80 Vzhľadom na body 76 a 77 tohto rozsudku a keďže článok 8 ods. 7 smernice 2014/42 odkazuje nielen na obvinenú osobu alebo osobu odsúdenú za trestný čin, ale všeobecnejšie na osoby, ktorých majetok je dotknutý, sa toto ustanovenie vzťahuje aj na tretie osoby, ktoré tvrdia, že sú vlastníkami majetku, ktorý sa má skonfiškovať a ktoré majú v súlade s článkom 8 ods. 9 tejto smernice právo domáhať sa titulu vlastníckeho práva k tomuto majetku, a to aj v prípade podľa článku 6 uvedenej smernice.
- 81 Okrem toho právo na prístup k obhajcovi počas celého konania o konfiškácii zjavne zahŕňa právo tejto tretej osoby byť v rámci tohto konania vypočutá, ktoré podľa judikatúry Súdneho dvora zaručuje jeho držiteľovi možnosť účelne a efektívne oznámiť svoj názor (pozri v tomto zmysle rozsudok z 26. júla 2017, Sacko, C-348/16, EU:C:2017:591, bod 34), čo potvrdzuje aj odôvodnenie 33 smernice 2014/42, podľa ktorého osobitné záruky a prostriedky súdnej nápravy, aby sa zaručila ochrana základných práv tretích osôb pri vykonávaní tejto smernice zahŕňajú právo byť vypočutý pre tretie osoby, ktoré tvrdia, že sú vlastníkami dotknutého majetku.
- 82 Z článku 8 ods. 1, 7 a 9 smernice 2014/42 teda vyplýva, že tretia osoba, ktorá v rámci konania o konfiškácii uvádza alebo o ktorej sa tvrdí, že je vlastníkom majetku, ktorého konfiškácia sa navrhuje, musí byť poučená o svojom práve byť v rámci uvedeného konania jeho účastníkom, ako aj o svojom práve byť vypočutá a musí jej byť umožnené vykonať tieto práva a domáhať sa ochrany svojho vlastníckeho práva pred prijatím príkazu na konfiškáciu tohto majetku.
- 83 V prejednávanej veci bulharská vláda vo svojich písomných pripomienkach predložených Súdnemu dvoru uviedla, že podľa bulharského práva tretie osoby, o aké ide vo veciach samých, nemôžu byť účastníkmi konania v rámci samotného konania o konfiškácii podľa § 306 ods. 1 bodu 1 NPK. Podľa tejto vlády však bulharské právo poskytuje každej tretej osobe, ktorá tvrdí, že jej vlastnícke právo bolo v rámci takého konania porušené, možnosť uplatniť svoj nárok pred občianskoprávnym súdom. Konkrétnejšie táto tretia osoba môže použiť žalobu na vydanie veci podľa § 108 zákon za sobstvenostta (zákon o vlastníckom práve) (DV č. 92 zo 16. novembra 1951).
- 84 Je však potrebné konštatovať, že existencia takejto žaloby v bulharskom práve neumožňuje splniť požiadavku vyplývajúcu z článku 8 ods. 1, 7 a 9 smernice 2014/42, ako je spresnená v bode 82 tohto rozsudku. Prostredníctvom takejto žaloby totiž tretia osoba môže nanajvýš reagovať na prípadné porušenie jej vlastníckeho práva vyplývajúce z príkazu na konfiškáciu jej majetku, ale nie uplatniť toto právo s cieľom predísť samotnému prijatiu takéhoto príkazu.
- 85 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy je na štvrtú otázku potrebné odpovedať tak, že článok 8 ods. 1, 7 a 9 smernice 2014/42 v spojení s článkom 47 Charty sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá umožňuje skonfiškovať v prospech štátu majetok, o ktorom sa tvrdí, že patrí inej osobe než páchatelovi predmetného trestného činu, ak táto tretia osoba nemá možnosť byť účastníkom konania o konfiškácii.

O trovách

- 86 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (tretia komora) rozhodol takto:

- 1. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/42/EÚ z 3. apríla 2014 o zaistení a konfiškácii prostriedkov a príjmov z trestnej činnosti v Európskej únii sa má vykladať v tom zmysle, že prechovávanie omamných látok na účely ich distribúcie patrí do rozsahu jej pôsobnosti, aj keď sa všetky skutočnosti spojené so spáchaním tohto trestného činu obmedzujú na územie jediného členského štátu.**
- 2. Smernica 2014/42 sa má vykladať v tom zmysle, že nestanovuje len konfiškáciu majetku predstavujúceho hospodársky prospech pochádzajúci z trestného činu, za ktorý bol páchatel' tohto trestného činu odsúdený, ale že sa týka aj majetku patriaceho tomuto páchatel'ovi, o ktorom je vnútroštátny súd rozhodujúci vo veci presvedčený, že pochádza z inej trestnej činnosti, a to pri dodržaní záruk stanovených v článku 8 ods. 8 tejto smernice a pod podmienkou, že trestný čin, za ktorý bol jeho páchatel' odsúdený, sa nachádza medzi trestnými činmi vymenovanými v článku 5 ods. 2 uvedenej smernice, pričom tento trestný čin mohol priamo alebo nepriamo viesť k získaniu hospodárskeho prospechu v zmysle rovnakej smernice.**
- 3. Článok 8 ods. 1, 7 a 9 smernice 2014/42 v spojení s článkom 47 Charty základných práv Európskej únie sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá umožňuje skonfiškovať v prospech štátu majetok, o ktorom sa tvrdí, že patrí inej osobe než páchatel'ovi predmetného trestného činu, ak táto tretia osoba nemá možnosť byť účastníkom konania o konfiškácii.**

Podpisy